

özelliğidir. Bu, benim de ulaşmaya çabaladığım (kimi zaman da başardığım) sonuçtur. Okuyucunun tepkisini de göze alarak şunu belirtmem gerekir: Goethe, Balzac ve Shakespeare'in bu anlamda başlanamayacak önemli bir eksikleri var. Onların yapıtlarını çocuklar kesinlikle okuyamaz! Ben kendi payıma diğer romanlarımı (Le Rio des Aulnes, Les Météores, Gaspard, Melchior et Balthazar) daha derli toplu, daha anlaşılır ve daha yontulmuş bir biçime getirmek için kolları sıvamaya hazırım.

Eğer böyle yapmıyorsam tembellikten değil (çünkü epey yorucu olacak). Hiçbir yararı olmayacağı düşündüğümüdür. Ayrıca çocuk öyküleri diye yetişkinler bunları okumayacak, hem zaten böyle «kural dışı» kitaplarla hiçbir yayıncı uğraşmayacağından kitaplar çocuklara da ulaşmayacak.

Ancak hiç değilse bir kez bu amaca eriştim. Yıllarca İtalyan güldürüsünün üç ana kişisi Pierrot, Colombine ve Arlequin'i güçlü bir metafizik temel üzerinde bir araya getirerek kusursuz bir serüven öyküsü oluşturmaya çalıştım. Sonuç, Pierrot ou les Secrets de la Nuit adlı otuz sayfalık kısacık bir öykü oldu. O sırada yayıncım bir «gençlik dizisine» başlamıştı. Bu kitabı, o dizide ama apayrı bir boyutta yayınlamaya razı ettim. Tıpkı vaktiyle kimi kentlerde kötü mahallelerin çevrelerinin iplerle çevrilmesi gibi.

İki yıl sonra, kitap öyle tutuldu ki, yayınevinin düzenli dizilerinden birinde yer aldı. Lanetlenip babası tarafından evden kovulan çocuğun, zengin olduktan sonra aileye yeniden kabul edilmesine benziyordu, bu durum. Ne var ki yapıtlarının geri kalanının tümüne değişmeyeceğim bu otuz sayfa hâlâ yabancı yayıncıların ilgisini çekmemektedir.

Vendredi'nin ikinci yazımının başarısından sonra, artık Fransa'da ve Fransızca konuşulan ülkelerde, kitap hakkında konuşmak için çağırılıyor. Çocukların sorularını dinliyor, yanıtlamaya çalışıyorum. Sözlerini hiç sakınmadan, sorunun can alıcı noktalarına değinmeleri ashında sorularının hiç de «çocukça» olmadığını gösteriyor. Bir kitabı ne kadar zamanda yazarsınız? Ne kadar kazanıyorsunuz? Yazdıklarınızda yazım hatası olursa, yayıncı ne der Öykülerinizde gerçek payı ne kadar?

Bunları ve yüzlerce diğer soruyu yanıtlamaya çalışırken çok şey öğrendim. Öncelikle soruları açık ve tam olarak yanıtlamak genel ilkedir.

Yanıt vermeye, tahtaya Jean Cocteau'dan bir alıntıyı yazarak baş-

larım. «Ben her zaman gerçekleri söyleyen bir yalancıyım.» Sonra da Robinson Crusoe'nin kaynaklarıyla ilgili konuşurum (çocukların çoğu benim Vendredi'yi okumuş olurlar.)

Defoe'yu romanını yazmaya esinlendiren şey İskoçyalı dümenci Alexander Selkirk'in gerçek öyküsüdür. Bir deniz kazası sonucu Alexander Selkirk, Mas a Tierra adasına çıkar ve orada 4 yıl 4 ay tek başına yaşar. Bu olayı Selkirk'i kurtaran kaptan Wooders Rogers'in raporlarından biliyoruz. Ancak bu raporu birkaç uzmandan başka kimse okumamıştır. Oysa Defoe'nin Robinson Crusoe'si bugüne değin uluslararası düzeyde sayısız insan tarafından okunmuştur.

Neden düşsel öyküler insan belleğinde yalın gerçeklerden daha fazla yer eder Soru çok önemlidir. Yanıtı bulan da, çözüme giden yolu yakalamış demektir. Bunları bir yana bırakarak konuyu biraz daha açalım.

Defoe'nin öyküsünü yalnızca okumak yeterli değildir (bu da yapıtların ayırdedici niteliğidir.) Ayrıca kitabın belgesel çevirisini de pek fazla okuyan olduğunu sanmıyorum. Kitabın gerçek değeri; çoğu yazara onu yeniden yazması için yaptığı güçlü etkide yatar. Bu nedenle ki (daha önce de söylediğim gibi) Jules Verne'in Esrareniz Adasından tutun da Giraudoux'un Suzanne et le Pacifique'i, Wyss'in İsviçreli Robinson ve Saint Perse'in Imago's a Crusoe'sine kadar konunun sayısız yazımları yapılmıştır.

Kimi yapıtlar yaratıcılığı kıskırtan öyle bulaşıcı bir ruh taşırlar ki, bu onları uluslararası yazının doruğuna çıkarır. Okuyucunun yaratıcı gücünü harekete geçirmek, bence sanatın zirvesidir. Paul Valéry, «Esin şairin yazabilmeye başladığı durum değil, okuyucuyu getirmeyi umduğu durumdur.» der. Bu söz-

lerin yeni bir yaklaşımın tanımını ve temeli olarak onaylanması gerektiği kanısındayım.

Ayrıca bu, yazın ürününün ilk ölçütünün onun eğitici nitelikleri olduğu gerçeğini de göstermez mi Montaigne, bir çocuğu eğitmek bir vazoyu doldurmak değil bir ateş yakmaktır der. Sorunun bundan daha özlü anlatılabileceğini sanmıyorum. Benim mutluluğum, genç okuyucularımın gözlerinde gördüğüm parıltı ve kitabımın çocuğun dünyasına getirdiği yaşayan aydınlıktır. Bu da çekilen sıkıntıları, yalnızlığı, yanlış anlaşılmalara bir kalemde silip atan eşsiz bir ödüldür.

• Michel Tournier

Huckleberry Finn

(Baştarafı 17. sayfada)

düşlerinin de karşılanabileceği bir doğa parçasıdır. Yerinde bir kararla Twain öykünün sonunu tam Amerikanca bir anlayışla bağlar. Vahşi Batı ve özgürlüğün, iyilik ve kardeşliğe dayalı, toplumdan, «uygarlıktan» ve tabii kadından uzak bir dünyanın övgüsü yapılır. Kaçış, diğer çocuk kitaplarından da bildiğimiz gibi, yeni bir dünya, ıssız bir ada ve yetişkinlerin dünyasında varolan eski sorumlulukların bir kenara itilip, kişinin kendi kendine yettiği yeni bir serüven arayışının başlangıcıdır.

Holden Caul Field ise hazırlık okulundan kaçır. Kendini keşfetmek için New York'un büyük kentte yaşamına atılır. Huck bir çocuğun Mississippi'si'ni, Holden ise bir yetişkinin New York'uru yeniden bulmak için buldukları ortamı yaratır. Her ikisi de değişik yerler terk ederler. Sonunda yalnızca yetişkinlerin dünyasını yeniden tanımlamakla kalmazlar; aynı zamanda ahlaki açıdan daha güçlü yeni bir konuşma dili bulurlar.

• Malcolm Bradbury

Yazı İşleri Genel Müdür Yardımcısı
Olga Rödel

Yönetmen Yardımcıları

Fransızca Baskı: Roy Malkin
İngilizce Baskı: Roy Malkin
İspanyolca Baskı: Jorge Enrique Adoum

Belge Araştırmacı: Christiane Boucher
Resimleme: Ariane Bailey
Sayfa Düzeni: Robert Jacquemin

★

UNESCO'dan GÖRÜŞ öteki dillerdeki örnekleri gibi, ağustos ayında yayımlanmaz; ağustos Eylül sayıları bir arada yayımlanır. Yıllarında Copyright (C) işaretli bulunmayan yazı ve resimler, «UNESCO'dan GÖRÜŞ» dergisinin alınmıştır» açıklaması ile derginin hangi tarihli sayısından alındığı da belirtilir. Bu gibi durumlarda alıntının bulunduğu sayının üst kısmında UNESCO'dan GÖRÜŞ'e gönderilmesini gerektirir. UNESCO'dan GÖRÜŞ'e yayımlanan imzalı yazılar, ya sarı renkte görselini taşıyan UNESCO'nun ya da UNESCO'dan GÖRÜŞ dergisinin görüntüsü demek değildir.

★

Çeşitli Dillerdeki Yönetmenler

Türkçe Baskı: Mefra Ilgazer (İstanbul)
Fransızca Baskı:
İngilizce Baskı: Howard Brabyn (Paris)
İspanyolca Baskı: Francisco Ferrnandez - Santos (Paris)
Rusça Baskı: Nikolai Kuznetsov
Almanca Baskı: Werner Merkl (Bern)
Arapça Baskı: Sayed Osman (Paris)
Japonca Baskı: Kazuo Akao (Tokyo)
İtalyanca Baskı: Maria Guadagni (Roma)
Hintçe Baskı: Krishna Gopal (Delhi)
Tamilce Baskı: M. Muhammed Mustafa (Madras)
İbranice Baskı: Alexander Brado (Tel Aviv)
Farsça Baskı: Muhammed Rıza Berenji (Tahran)
Felemenkçe Baskı: Paul Morren (Anvers)
Portekizce Baskı: Benedicto Silva (Rio de Janeiro)
Urduca Baskı: Hakim Muhammed Said (Karaşi)
Katalanca Baskı: Joan Carreras i Marti (Barcelona)
Malezyanca Baskı: Bahadir Şah (Kuala Lumpur)
Korece Baskı: Lee Kwang - Young (Seul)
Suanelice Baskı: Domino Rutayebesbiwa (Dor es Salaami)
Braille Baskı: Frederick H. Potter (Paris)
Hırvat - Sırpça, Makedonca, Sırp - Hırvatça ve
Slovençe Baskı: Punisa Pavlović (Belgrad)
Çince Baskı: Shen Guofen (Pekin)
Bulgarca Baskı: Dimitar Grudev (Sofya)